

El Govern pot rectificar d'ofici els topònims amb incorreccions lingüístiques?

written by Cabassers.org | 16/01/2022

La LLEI 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, diu a l'article 18.1 que "Els topònims de Catalunya tenen com a única forma oficial la catalana, d'acord amb la normativa lingüística de l'Institut d'Estudis Catalans, excepte els de la Vall d'Aran, que tenen l'aranesa". I a l'apartat 2 del mateix article, que la determinació de la denominació dels municipis es regeix per la legislació de règim local. Aquesta legislació són el Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, i el Decret 139/2007, de 26 de juny, que desenvolupa el procediment establert a l'article 31 del DL 2/2003 sobre el procediment de **canvi de denominació** dels municipis.

El DECRET LEGISLATIU 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya regula, als articles 30 i 31 (aquests modificat lleugerament en els apartats 1, 2 i 3 per l'art. 19 de la Llei 16/2015, del 21 de juliol), el procediment per al canvi de denominació d'un un municipi. És important subratllar això: aquesta legislació parla de **canvi**. L'article 30.2 diu que el Govern "pot proposar als municipis les rectificacions de nom que consideri convenientes", sense especificar si els motius

d'aquesta proposta de rectificació són lingüístics o no. L'única referència a incorreccions lingüístiques es troba a l'article 31.3 del mateix Decret Legislatiu quan, referint-se a una **nova denominació** acordada per un ajuntament, estableix que si "conté incorreccions lingüístiques o no s'adiu amb la toponímia catalana", la decisió definitiva sobre el canvi de denominació correspon al Govern "amb informe previ de les institucions científiques idònies".

El DECRET 139/2007, de 26 de juny, pel qual es regulen la denominació, els símbols i el registre d'ens locals de Catalunya, desenvolupa el procediment de canvi establert a l'article 31 del DL 2/2003. Insisteix que la denominació d'un municipi només es pot **canviar** per acord del seu ajuntament (art. 2.1) i que l'Institut d'Estudis Catalans ha d'assistir els ajuntaments interessats que ho sol·licitin per a elaborar la proposta de **nova denominació**. Els arts. 2,3 i 2.4 regulen el procediment de l'acord municipal per al **canvi de denominació** d'un municipi i la tramitació posterior. L'article 3 regula les funcions de supervisió que ha de dur a terme l'Institut d'Estudis Catalans per tal de validar o no l'acord municipal sobre la **nova denominació** (art. 3.2). I l'article 4 estableix el procediment de resolució de l'expedient de canvi de nom, contemplant l'aprovació per silenci administratiu a l'art. 4.6 encara que l'acord de canvi de nom no s'adigui al pronunciament de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquest apartat contradiu l'art. 18.1 de la Llei 1/1998, i per tant, pel principi de jerarquia normativa, el Decret no pot vulnerar ni contradir el que estableix aquella Llei.

L'art. 5.1 suposa una contradicció parcial de l'art. 18.1 de la Llei 1/1998, ja que contempla que el Govern pugui **proposar** una rectificació de nom a un municipi si aquesta no s'adiu amb la toponímia catalana o si hi ha incorreccions lingüístiques. La llei no es *proposa* que es compleixi, sinó que s'executen els seus efectes, i per tant no hauria de ser una proposta el que es contempla, sinó una rectificació d'ofici. Els articles

5.2 i 5.3 contemplen el pronunciament de l'ajuntament afectat i la tramesa posterior al Govern, però novament es produeix una contradicció amb l'art. 18.1 de la Llei 1/1998: no és necessari el pronunciament de l'ajuntament per a complir el que estableix aquella Llei.

L'article 6 confereix als ajuntaments unes potestats que contradiuen un altre cop l'art. 18.1 de la Llei 1/1998, i per tant resten invalidats per, novament, el principi de jerarquia normativa: el 6.2 contempla el silenci de l'ajuntament com a motiu de denegació de la rectificació *proposada* pel Govern, i el 6.3 faculta l'ajuntament a prendre un acord desfavorable a la proposta de rectificació, que a la pràctica esdevindria, si això fos vàlid, la facultat de vulnerar l'art. 18.1 de la Llei 1/1998, cosa que resulta impossible.

L'article 14 regula la determinació de la denominació de les entitats i dels nuclis de població dels municipis, que correspon al seu ajuntament. L'article 14.2 fa una distinció entre determinació i canvi de denominació de les entitats i nuclis, però és molt ambigu en els procediments: estableix que la determinació o canvi de denominació s'inicia per decret d'alcaldia amb una memòria que justifiqui la proposta, i que cal l'informe de l'IEC, que l'ha de metre en el termini de dos mesos. L'art. 14.3 afegeix que el ple s'ha de pronunciar en el termini de tres mesos i que l'acord s'ha de notificar al Govern, i que si no ho fa dintre d'aquest temps, l'expedient s'ha d'arxivar. No aclareix què passa si la proposta és contrària al criteri de l'IEC, tot i que pel principi de jerarquia normativa un altre cop, ens hem de cenyir al que disposa el tantes vegades citat art. 18.1 de la Llei 1/1998.

L'art. 15 regula la **rectificació** de noms d'entitats i nuclis de població, i comet el mateix error que l'art. 5.1: el Govern pot proposar canvis a les denominacions de les seves entitats i nuclis de població "per tal que s'adeqüin a la toponímia catalana". Un altre cop, és improcedent *proposar* que es compleixi una Llei, i el que cal fer és executar-la. Els arts.

15.2 i 15.3 no són d'aplicació perquè contradiuen, un altre cop, l'art. 18.1 de la Llei 1/1998.

En resum: el Decret Legislatiu 2/2003 només parla de **canvis** de denominacions, enteses com a **noves denominacions**. Corregir un error lingüístic d'un topònim no es pot interpretar, en cap cas, com canviar la denominació del municipi. Els decrets més primerencs de modificacions de noms de municipis catalans, del 1982, fan una diferenciació explícita i natural dels conceptes de canvi de nom i rectificació: "Atès que no es tracta d'un canvi de nom en el sentit de substituir-lo per un altre de nou o estrany, sinó de fixar el que correspon a una correcta grafia catalana" (Decret 74/1982 i 75/1982, DOGC 220, 05/05/1982, [pàgs. 1034-1035](#)).

De tots els topònims oficials no normatius que hi ha a Catalunya, l'únic que sí que implicaria un canvi de denominació per a ser corregit és el de Forallac, creat a partir de l'agrupació de a primera, segona i tercera síl·laba, respectivament, dels noms de lloc de Fontenta, Peratallada i Vulpellac. Per contra, canviar *Lladó* per *Lledó*, *Cabacés* per *Cabassers*, *Capdella* per *Cabdella*, *Rialp* per *Rialb*, *Tuixent* per *Tuixén*, etc, no és canviar el nom del municipi, sinó corregir errors lingüístics.

La normativa que preveu la **rectificació** és el Decret 139/2007 als articles 5 i 6 per als municipis, i 14 i 15 per a les entitats i nuclis de població. Per a corregir els errors lingüístics dels topònims caldria, només, eliminar d'aquests articles la *proposta* que pot fer el Govern als ajuntaments afectats, i convertir-la en una correcció d'ofici a sol·licitud de l'Institut d'Estudis Catalans, que és qui té l'autoritat lingüística per la Llei 8/1991, de 3 de maig, i a qui se li reconeix plena potestat per a la determinació de la forma oficial dels topònims catalans segons la seva normativa lingüística, a l'art. 18,1 de la Llei 1/1998. I probablement no calgui ni això, perquè tenint en compte el principi de jerarquia normativa, les disposicions relatives a la

rectificació del Decret 139/2007 queden invalidades perquè contradiuen directament el contingut de l'art. 18.1 de la Llei 1/1998 (el compliment d'una llei no es proposa, sinó que s'executa), i el Govern podria procedir a dur a terme d'ofici les correccions necessàries als topònims oficials que contenen incorreccions lingüístiques en compliment de l'art. 18.1 de la Llei 1/1998, i corregir les inscripcions ja fetes al Registre del sector públic de Catalunya (regulat pel Decret 95/2015, de 9 de juny), amb les denominacions correctes que l'IEC ja avala de fa anys en múltiples informes elaborats per les Oficines d'Onomàstica. Al cap i a la fi, tots aquests topònims amb incorreccions ja estan identificats al *Nomenclàtor Oficial de la Toponímia Major de Catalunya* amb un asterisc (*), justament per a indicar que es tracta de formes no normatives, que no s'ajusten al criteri de l'IEC (i que per tant no compleixen l'art. 18.1 de la Llei 1/1998), i dels quals l'IEC ja n'ha emès informes tècnics mitjançant les seves Oficines d'Onomàstica. D'acord amb l'article 47.2 de la [Llei 39/2015](#), d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, la inscripció al registre d'aquestes formes no normatives és nul·la de ple dret. De fet, aquesta oficialització, arbitrària en tant que no s'ajusta a dret, és subjecta al principi d'interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics, contemplat a l'art. 9.1 de la Constitució espanyola, pel qual aquestes actuacions administratives han de ser declarades il·legals.

Es tracta, doncs, de fer una revisió dels topònims inscrits al Registre del sector públic de Catalunya i de corregir els que presentin formes incorrectes segons el *Nomenclàtor*. Un cop fet això, només cal notificar als ens locals i als seus dependents les correccions efectuades, fent-los saber que a partir d'aquell moment han d'utilitzar aquella denominació oficial, d'acord amb el que disposa el Decret 133/2020, de 17 de novembre, sobre l'establiment i l'ús de la toponímia i sobre la Comissió de Toponímia. Aquesta és, també, la manera d'acabar amb el frau de llei que suposa que toponímia oficial

no normativa rebi les prerrogatives, proteccions i obligatorietat d'ús d'aquest Decret 133/2020 sense merèixer-les, per no ser correcta (com s'explica en [aquest estudi](#)).

Per a major claredat, també es podria fer les rectificacions legislatives necessàries per tal d'unificar la normativa referent als canvis de denominació i rectificacions de topònims, derogant la legislació de rang inferior que contradiu la superior, per tal que no calgui analitzar amb el prisma de la jerarquia normativa cada article de la legislació actual per a veure si és o no d'aplicació. Però en definitiva, la resposta a la pregunta que formula el títol d'aquest text és que sí, i que a més ho pot fer immediatament, amb la legislació que ja té disponible. És més, segons aquesta lectura de les normes, el Govern *ha* de dur a terme aquestes rectificacions, per tal de complir l'article 18.1 de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística.